

Radislav Hošek

Národnost: česká

Datum narození: 13. března 1922

Místo narození: Brno

Datum úmrtí: 27. dubna 2005

Místo úmrtí: Brno

Sociální zařazení: Narodil se v Brně do rodiny bývalého legionáře, administrativního ředitele Karla Hoška, a jeho ruské manželky Heleny Juškevičové. Dětství prožil doslova na akademické půdě, protože jeho otci patřil služební byt v areálu filozofické fakulty. Poprvé se oženil v roce 1949, ovšem s první manželkou strávil jen rok. Celkem se oženil čtyřikrát a jeho poslední ženou byla profesorka Jana Nechutová, klasická filoložka a překladatelka z latiny a řečtiny. Rád cestoval, a to zejména do Bulharska, kde ho fascinovaly vykopávky antické archeologie. Zemřel v roce 2005 a až do své smrti udržoval pravidelné kontakty s kolegy a vědeckým životem.

Akademické působení

Studoval klasické gymnázium v Brně (dnešní gymnázium na třídě Kpt. Jaroše) a v roce 1941 úspěšně odmaturoval. Kvůli druhé světové válce nemohl nastoupit na přírodovědeckou fakultu, kam původně směřoval. Nakonec se v roce 1945 zapsal ke studiu klasické filologie (latiny a řečtiny) na brněnské filozofické fakultě. Jeho učitelem byl zpočátku profesor a klasický filolog František Novotný, znalec antické filozofie a překladatel Platona.

V roce 1949 studium dokončil a stal se nejprve asistentem a poté odborným asistentem. Jeho doktorská disertační práce se – stejně jako práce závěrečná – věnovala antickému náboženství (později vyšla v přepracované podobě jako monografie *Aurelius Augustinus – Říman, vědec, světec*, 2000). Ve zkoumání tématu dále pokračoval a publikoval dvě souborné práce: *Náboženství starého Řecka a Římské náboženství*. V roce 1961 byl jmenován vedoucím katedry starověké kultury a v následujícím roce se stal proděkanem pro vědecký výzkum. V šedesátých letech se habilitoval, a to spisem *Lidovost a lidové motivy u Aristofana* (1962) – k tématu antické poezie a dramatu přivedl Hoška jeho učitel a odborník na antickou poezii Ferdinand Stiebitz. Jen o čtyři roky později byl jmenován profesorem klasické filologie.

Poté, co dosáhl hodnosti profesora, odešel pracovat na filozofickou fakultu do Prahy, kde přednášel až do důchodového věku. Publikoval monografii *Země bohů a lidí* (1972), přispíval do *Encyklopedie antiky* (1973) a podílel se na vydání *Slovníku antické kultury* (1974). Zajímal se především o oblast starověkých dějin a také klasickou archeologii. O problematice náboženství v latinské napsané dokumentaci Thráků uveřejnil v osmdesátých a devadesátých letech postupně celou řadu prací. Mezi lety 2000 a 2004 také dojížděl přednášet na Trnavskou univerzitu a také na filozofickou fakultu do Olomouce.

Ocenění vědeckou komunitou

Spolu s Arturem Závodským stál u zrodu časopisu *Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity*, jehož redakční radu dlouho vedl. Jako člen redakční rady se také podílel na vydávání časopisu *Věda a život*. Od roku 1969 vedl v Praze edici překladů z řečtiny a latiny *Antická knihovna*. Za svůj překlad Platonovy *Ústavy* byl v roce 1994 oceněn Cenou Josefa Jungmanna.

Veřejná činnost

Po maturitě nastoupil v roce 1941 do Zemského archivu v Brně a o rok později do Úřadu ochrany práce, kde pracoval celý zbytek války. Po válce pomáhal díky znalosti ruštiny překládat u velitelství sovětské armády a později krátce pracoval jako styčný úředník mezi Úřadem ochrany práce a Rudou armádou. Krátce nato vstoupil do KSČ a straníkem byl až do osmdesátých let. Díky tomu mohl často cestovat za hranice Československa.

Udržoval četné kontakty s osobnostmi vědeckého života u nás i v cizině. Jeho blízký přítel z oboru Rudolf Mertlík publikoval pod jeho jménem, když sám byl nežádoucím autorem. Hošek vydával překlady z latiny, řečtiny, ale i z ruštiny a popularizoval vědu a antiku. Ještě v pozdním věku přednášel na univerzitě třetího věku při pražské Univerzitě Karlově.

Evaluace

Významný klasický filolog, překladatel z řečtiny, latiny a odborník na antiku. Dlouholetý pedagog, spoluzakladatel periodika *Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity*.

Ohlasy

Prof. R. Hošek byl doslova dítětem Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, protože jeho otec, pan Karel Hošek, byl ředitelem kanceláře děkanátu fakulty, na fakultě měl služební byt. Své dětství tudíž prožil prof. R. Hošek přímo v budově filozofické fakulty. Odtud se datovala téměř nepřeborná zásoba jeho historek, týkajících se velkých zakladatelských osobností Filozofické fakulty Masarykovy univerzity... \ [Petr Horák](#)

Byl zároveň spolehlivou záštitou svých kolegů učitelů, pro něž měl vždy pohotově nějaký vhodný citát z antiky či ze současného života. Dodnes sám používám některé citáty z jeho repertoáru a plně si vždy uvědomuji, že Radislav Hošek by měl mít na ten či onen z nich copyright. \ [Antonín Bartoněk](#)

Styky dr. Hoška s bulharským lidem mu přinesly zajímavé zkušenosti. Velmi často prý viděl opilé mladé lidi. Podle toho ovšem nechce generalizovat. Při styku s lidmi na vesnicích zjistil, že muži si neváží žen a vyjadřují se, že jsou jen pro práci, a na ženách je to i vidět. [...] Při každém setkání s pracujícími byl přímo zahrnut otázkami, jak je v Československu a hlavně co tam stojí hodinky a co všechno se buduje, jak se staví a je-li dost potravin. \ [ze zprávy československého velvyslance v Bulharsku Ladislava Šimonoviče](#)

Prameny a literatura

Archiv Masarykovy univerzity, fond A2 FF, osobní spisy, kart. 21/2, 15/16, 22/8.

Archiv Masarykovy univerzity, fond A1 RMU, osobní spisy, kart. 63/1343.

BARTONĚK, Antonín. Vzpomínka na životní dílo prof. dr. Radislava Hoška (1922–2005) po desíti letech. *Universitas*, 2015, č. 2–3, s. 115–116.

Heslo Josef Tvrdý. *Slovník českých filosofů*. Brno: Masarykova univerzita, 1998.

HORÁK, Petr. Za Radislavem Hoškem. *Universitas*, 2005, č. 2, s. 31–32.

HUBEROVÁ, Vladimíra – MÁTLOVÁ, Simona. *Radislav Hošek* [online]. [cit. 19. května 2018]. Dostupné z: <https://encyklopedie.brna.cz/home-mmb/?acc=profil_osobnosti&load=26260>.